

-*Scandinavian Yearbook of Folklore* i zasebnom zborniku iz 1990. *Storytelling in Contemporary Society* (urednika L. Röhricha i S. Wienker-Pieopha). Stoga, iako objavljeni tekstovi pružaju cjelovit uvid u istraživanje usmene proze, ovaj je izbor izostavljanjem već objavljenih tekstova istaknutih sudionika kao što su G. B. Bronzini, R. Bendix, K. V. Čistov, L. Dégh, R. A. Georges, B. Holbek, R. Kvideland, L. Petzoldt, L. Röhrich i dr., ipak lišen reprezentativnosti. Jedini hrvatski prilog u ovom dvotomnom izdanju tekst je Mirne Velčić pod naslovom "Preispitivanje naše interpretativne prakse usmenog pripovijedanja".

Renata JAMBREŠIĆ KIRIN

Ova je knjiga svečano izdanje posvećeno stogodišnjici objavljivanja prvoga toma "Zbirke vogulskoga folklor" glasovitoga mađarskog znanstvenika i istraživača Bernáta Munkácsija (1860.-1937.).

Munkácsi je ukupno objavio četiri toma tzv. "narodne poezije" (engl. folk poetry, mađ. népköltes), prvi 1892. g., a posljednji 1921. g. Priređivači ovoga izdanja, koji predstavljaju tek jedan fragment Munkácsijeve zbirke, željeli su ga objelodaniti 1992. g., točno na stotu obljetnicu izlaska prvoga toma, ali im to zbog novčanih i drugih poteškoća nije uspjelo.

No ipak, pred nama je prvi put jedan dio folklornoga tradicijskog nasljeđa sibirskoga naroda Vogul (sami sebe nazivaju Mansi, a ovdje se navodi ime koje je, kako je tada bilo uobičajeno, upotrebljavao Munkácsi) na engleskome jeziku. Naime, sam je Munkácsi prevodio vogulske tekstove na mađarski i njemački. Za ovo izdanje na engleskom jeziku priređivači su koristili mađarsku verziju. U selekciji tekstova nastojali su slijediti osnovni skupljačev interes te je glavnina ove antologije usmjerena mitološkim temama i narodnim vjerovanjima.

Prije samih tekstova nalazi se kraći prilog Bele Kálmána o narodu Vogul: gdje žive, o povijesti, o znanstvenim istraživanjima Vogula, njihovome jeziku, o usmenoj književnosti, o žanrovima, današnjoj situaciji. Mihály Hoppal autor je priloga o Munkácsijevoj biografiji, te selektirane bibliografije.

Nakon tekstova (poezija i nešto proze) nalaze se napomene o tekstovima i dodatak u kojemu je objavljen rad Otta J. von Sadvoszka o aspektima vogulske religije s osobitim naglaskom na kult medvjeda, te Mihály Hoppála o pristupima istraživanju Mansi mitologije. Ti radovi nisu samo komentari odabranih tekstova nego i više od toga. Prvi rad smješta ih u njihov pravi kontekst: u svakidašnjicu, ali i blagdansko ozračje, u kojemu se odražava vogulska koncepcija o čovjekovu biću i njenome esencijalnom dijelu — duši, ali i koncepcija o prirodi i svemiru, naravnome i nadnaravnome, o svemu nepoznatome u čovjekovu okruženju. Ta se koncepcija oblikovala stoljećima, u zavisnosti od ekoloških uvjeta života, doticajima sa susjednim narodima i sl., kreirajući osobit sustav predodžbi o svijetu i životu, pretočen u stih, priču, pjesmu, molitvu, dramu, ples, pokret ili sliku. No, da suvremena znanstvena interpretacija zahtijeva suvremenu metodologiju, obrazlaže M. Hoppál u drugome članku, predlažući kao jednu od (novih) mogućnosti kontrastivnu metodu u mitološkim studijima.

Jadranka GRBIĆ